

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/116/2024
Identifikačné číslo spisu: 4119207944
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4119207944.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C.. E. B. P., narodeného XX. F. XXXX, O., F. XXXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Mackom, Nitra, Koceľova 2, proti žalovanej Y.W. B., narodenej XX. D. XXXX, O., F. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Kochanským, Nitra, Farská 33, o odstránenie neoprávnenej stavby, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/55/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 16. mája 2023 sp. zn. 12Co/58/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. januára 2022 č. k. 25C/55/2019-253 zamietol žalobu, žalobcu zaviazal zaplatiť trovy štátu v sume 10,56 eura na účet Okresného súdu Nitra do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení súd uviedol, že žalobca sa domáhal odstránenia neoprávnenej stavby, vypratania nehnuteľnosti a vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalovaná bez oprávnenia či súhlasu vlastníka pozemku - žalobcu, postavila približne 45 metrov dlhý a 2,5 metra vysoký murovaný plot na pozemkoch vo výlučnom vlastníctve žalobcu zapísaných na LV č. XXXX, parc. registra „C“ č. XXXX/X záhrada o výmere 249 m², č. XXXX ostatná plocha o výmere 69 m². Žalovaná tak neoprávnene užíva a zároveň bráni žalobcovi užívať minimálne 26 m² plochy jeho pozemkov.

1.1. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že sporný betónový plot sa nachádza medzi pozemkom žalobcu a susediacim pozemkom žalovanej. Na základe stavebného povolenia č. XXXX/X/XX-H. zo dňa 28. 04. 1997 začala žalovaná s výstavbou rodinného domu. Dom bol skolaudovaný v roku 2002. V roku 2003 žalovaná po dohode s predchádzajúcim vlastníkom susediaceho pozemku pristúpila k vybudovaniu sporného plotu. Výkonaným znaleckým dokazovaním bolo bez pochybností preukázané, že stred sporného plotu je od hranice medzi pozemkami žalobcu a žalovanej v

jednej časti posunutý o 0,49 m a v opačnej časti o 0,08 m. Výmera pozemku vo vlastníctve žalobcu, ktorú v dôsledku existencie sporného oplotenia nemôže užívať, je vo výmere 26 m². Výpovedami svedkov a listinnými dôkazmi však nebolo preukázané, či bol sporný plot postavený na základoch pôvodného oplotenia alebo posunutím jeho základov na pozemok žalobcu. Rovnako tak jednoznačne nebolo preukázané, či pôvodný plot medzi pozemkami žalobcu a žalovanej mal betónový základ alebo len betónové stĺpiky. Pôvodný vlastník nehnuteľnosti žalobcu nikdy nepodnikol žiadne kroky, ktorými by namietal umiestnenie betónového plotu za svojho života. Rovnako ani ostatní susedia žalovanej nevzniesli žiadne námietky. Dňa 27. 03. 2018 bola vypracovaná kúpna zmluva medzi žalobcom ako predávajúcim a žalovanou ako kupujúcou, predmetom ktorej mali byť pozemky nachádzajúce sa na parc. č. XXXX/X a XXXX/X za kúpnu cenu 600 eur. Zmluva nebola nikdy podpísaná. Obhliadka na mieste potvrdila, že predmetný plot je priamy a prechádza medzi pozemkami žalobcu a žalovanej. Ku dňu vypracovania statického posudku v roku 2020 mal sporný pozemok podľa tohto posudku vážny konštrukčný nedostatok, ktorý ohrozuje stabilitu konštrukcie oplotenia.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žalovaná priestor medzi jej pozemkom a hranicou, na ktorej je murovaný plot umiestnený, vydržala v 10-ročnej vydržacej dobe. V konaní bolo preukázané, že sporný plot je umiestnený na pozemku žalobcu. Od výstavby plotu do podania žaloby však uplynulo približne 17 rokov a bolo preukázané, že sú splnené všetky podmienky pre vydržanie s poukazom na ustanovenie § 134 Občianskeho zákonníka. Pozemok, na ktorom bolo postavené sporné oplotenie, je spôsobilým predmetom vydržania, bola splnená nepretržitá doba užívania viac ako desať rokov a žalovaná bola oprávneným držiteľom. Plot bol postavený v roku 2003, pričom nebolo preukázané, že by nebol postavený na mieste, kde sa nachádzal pôvodný pletivový plot s betónovými stĺpkami. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že pôvodný plot mal po celej dĺžke betónový základ. Svedkovia V. a W. M. síce o nejakom základe tvrdili, ale pravdepodobne išlo len o plechy alebo azbestové platne, ktoré sa v plote nachádzali. Táto skutočnosť, či pôvodný plot mal alebo nemal betónový základ, nemala v konečnom dôsledku význam pre rozhodnutie vo veci. Plot staval svedok K.B., ktorý potvrdil, že nový plot stál na mieste pôvodného oplotenia. Vychádzajúc z obhliadky, je línia nového plotu rovná, tak ako bola aj línia pôvodného plotu. Skutočnosť, že manžel žalovanej posunul hranicu pozemku smerom k pozemkom L. B., nepotvrďuje a nepreukazuje, že sa tak stalo aj na predmetnom plote. V čase, keď sa plot staval, bol vlastníkom vedľajšej nehnuteľnosti právny predchodca žalobcu, pán M.. Ani on, ani pán L. B., a ani svedkyňa Y. nevzniesli žiadne preukázateľné námietky voči plotom postaveným medzi ich nehnuteľnosťami a nehnuteľnosťou žalovanej. V roku 2007 nadobudol nehnuteľnosť pôvodne patriacu pánovi M.W. žalobca, ktorý sa pri kúpe nehnuteľnosti oboznámil s jej skutočným stavom a jej vymedzením v priestore, pričom až v roku 2016 sa otvorene prezentovali prvé pochybnosti o tom, či je murovaný plot na hranici medzi pozemkami sporných strán. V konaní neboli preukázané spory s právnym predchodcom žalobcu ohľadne hranice pozemku a oplotenia. Tvrdenia žalobcu, že žalovaná nebola dobromyseľná od počiatku výstavby sporného oplotenia, a preto nemohla tieto pozemky zabraté sporným oplotením vydržať, neboli podľa súdu relevantné, pretože dôkazom o nedobromyseľnosti žalovanej mala byť skutočnosť, že žalovaná dala vypracovať geometrický plán a návrh kúpnej zmluvy za účelom odkúpenia týchto pozemkov od žalobcu. V roku 2018 však už mala žalovaná tieto pozemky vydržané a jej snaha situáciu vyriešiť odkúpením týchto pozemkov nemohla nič zmeniť na skutočnosti, že v desaťročnej lehote od vybudovania sporného plotu v roku 2003 do roku 2013 mala žalovaná dobromyseľne v oprávnenej držbe spôsobilý predmet vydržania. Žalovaná tak v roku 2013 nadobudla vlastnícke právo k pozemkom zabratým sporným oplotením titulom vydržania. Postup manžela žalovanej ohľadne iných strán pozemku žalovanej mohol vyvolávať u žalobcu pochybnosti o dobromyseľnosti žalovanej, ale podľa názoru súdu dobromyseľnosť žalovanej dostatočne nad akúkoľvek pochybnosť nevyvracia. Tvrdenia žalobcu, že prvýkrát informoval manžela žalovanej v roku 2007 o skutočnosti, že plot je postavený na jeho pozemku, neboli ničím preukázané. V rámci dokazovania boli naznačené posuny hraníc iných strán pozemku žalovanej, čo nie je možné automaticky považovať za dôkaz, že sa tak naozaj stalo. Aj v prípade preukázania takéhoto konania žalovanej vo vzťahu k ostatným susediacim pozemkom, nedokazuje úmyselný posun hranice medzi spornými stranami. Od roku 2003 do roku 2016 uplynula vydržacia doba, čo malo za následok zosúladenie skutočného stavu so stavom právnym, a preto sa murovaný plot, ktorého odstránenia sa žalobca domáha, nachádza na hranici pozemkov sporných strán.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti mal súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keďže nepreukázal, že žalovaná postavila plot neoprávnene na pozemkoch v jeho vlastníctve. Z vykonaného dokazovania nad akúkoľvek pochybnosť vyplynulo, že vlastnícke právo k pozemkom nadobudla žalovaná titulom vydržania. Technická kvalita vybudovania múru nebola predmetom sporu. Predložený statický posudok jednoznačne nekonštatoval, že by daná stavba ohrozovala okolie. Toto bolo konštatované len za určitých okolností, pričom by bolo potrebné ďalšie zisťovanie. Vzhľadom na to, že stavba sa nachádza na hranici pozemkov žalobcu a žalovanej, súd žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 3, § 123, § 124, § 126, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, 3, § 134 ods. 1, § 135c zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). O trovách konania rozhodol podľa úspechu vo veci s odkazom na § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 16. mája 2023 sp. zn. 12Co/58/2022 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením, pretože na podklade skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov urobil správny právny záver o tom, že v konaní nebolo preukázané, že žalovaná postavila murovaný plot medzi pozemkami sporových strán na inom mieste, na akom sa nachádzalo aj pôvodné oplotenie. Súd prvej inštancie nemal síce z výpovedí svedkov preukázané, že pôvodné oplotenie malo betónový základ, uvedené však nebolo podľa súdu ani podstatné, keďže nebolo preukázané, že novovybudovaný murovaný plot nebol postavený na mieste, kde sa nachádzal pôvodný plot. Svedok C. L. B., ktorý žalovanej a jej manželovi pozemok predal, nevedel potvrdiť skutočnosti uvádzané žalobcom, že murovaný plot nie je postavený na tom mieste, kde sa nachádzal pôvodný plot, ktorý staval ešte pán M. (č. l. 181 spisu). Potvrdil však, rovnako ako aj jeho brat L. B., že pôvodný plot nemal murovaný základ. Ani tento svedok však nemal vedomosť, či pri výstavbe murovaného plotu vznikol nejaký problém medzi pánom B. a pánom M. (č. l. 248 spisu). Svedok V. M. potvrdil, že nový plot bol postavený na pôvodnom mieste. Neevidoval, že by bol posunutý na stranu pozemku jeho otca a ani otec mu nespomínal, že by bol s plotom nejaký problém (č. l. 181). Jeho brat W. M. si nový plot, či dom na pozemku pána B. nepamätal, no tiež potvrdil, že otec v minulosti neuvádzal, že by mu niekto zabral pozemok. Obaja bratia však v rozpore s tým, čo uvádzali svedkovia B. uviedli, že pôvodný plot mal murovaný základ. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil, že v konaní nebolo nad všetku mieru pochybností preukázané, že pôvodný plot mal murovaný základ. Uvedené však nepovažoval ani za potrebné, pretože podstatné bolo, či v danom prípade došlo k posunutiu hranice pri výstavbe nového murovaného plotu, alebo či bol tento vybudovaný na mieste, kde sa nachádzalo aj pôvodné oplotenie.

2.2. Bolo práve na žalobcovi, aby uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že novovybudovaný múr bol žalovanou a jej manželom zámerne posunutý tak, že zabral časť pozemku žalobcu. Žalovaná sa v konaní bránila tým, že betónový múr postavila presne na mieste, kde sa nachádzal aj pôvodný plot. Jej vtedajší sused pán M. proti novopostavenému múru nenamietal, čo potvrdili aj jeho dvaja synovia, ktorým sa nikdy nezmienil o zabratí časti jeho pozemku žalovanou. Svedok V. M. dokonca potvrdil, že nový plot bol postavený na pôvodnom mieste. Ani svedkovia B. sa nevedeli vyjadriť k tomu, či sa žalovanou vybudovaný múr nachádza na pôvodnom mieste, kde stál v minulosti pôvodný plot. Svedok K. uviedol, že sa stavalo na mieste pôvodného oplotenia. Tvrdenie o posunutí plotu žalovanou sa snažil žalobca preukázať tým, že pán M. mal žalobcu pri uzatváraní kúpnej zmluvy upozorniť o zabratí a zastavaní časti jeho pozemku žalovanou. Vyjadrenie žalovanej, že plot stavala po predchádzajúcej dohode s pánom M., považoval žalobca iba za jej tvrdenie. Žalobca však opomína fakt, že výpoveď žalovanej o výstavbe murovaného plotu na pôvodnom mieste nebola žiadnym zo svedkov spochybnená alebo vyvrátená. Tvrdenie žalobcu o komunikácii s pánom M., v ktorej ho mal upozorniť na posun hranice pozemkov v súvislosti s výstavbou murovaného plotu, žalobca ničím nepreukázal, ide len o jeho ničím nepodložené tvrdenie. Napokon aj obaja synovia pána M. pred súdom uviedli, že otec sa pred nimi nikdy v minulosti nezmienil o zabratí jeho pozemku rodinou B., resp. o existencii sporu pri výstavbe múru. Tvrdenia žalobcu o informovaní pánom M.W. pri uzatváraní kúpnej zmluvy, sa preto javia odvolaciemu súdu ako

účelové. Žalobca predsa nadobudol pozemok v roku 2007, prečo neriešil výstavbu plotu v tom čase a čakal cca 10 rokov, kedy sa žalovaná dozvedela o údajnom zabratí pozemku (č. l. 52, 104 spisu). V tom čase ešte žil aj pán M., ktorý mohol skutočnosti uvádzané žalobcom potvrdiť. Podľa vyjadrenia V. M. zomrel jeho otec v roku XXXX. Rovnako žalobca nepreukázal svoje tvrdenie, že manžela žalovanej mal o postavení plotu na jeho pozemku informovať v roku 2007. Tiež nie je pravdou, že žalovaná počas konania nerozporovala skutočnosť, že už v roku 2007 komunikoval žalobca s jej manželom o zabratí pozemkov žalobcu. Žalovaná predsa uviedla, že o postavení plotu na pozemkoch evidovaných na žalobcu sa dozvedela až v rokoch 2016 až 2017. Keby o žalobcom udávanej komunikácii z roku 2007 vedela, dozvedela by sa o zabratí pozemkov skôr, ako v roku 2016 až 2017.

2.3. O nedobromyseľnosti žalovanej pri zabratí pozemkov malo podľa žalobcu svedčať aj posunutie hranice pozemkov medzi žalovanou a susedmi L. Y. a L. B. a tiež vyhotovenie návrhu kúpnej zmluvy, ktorou sa žalovaná snažila ňou zabrané časti pozemkov žalobcu odkúpiť. S uvedeným tvrdením žalobcu sa nemožno stotožniť, pretože obaja svedkovia sa vedeli vyjadriť len k svojim pozemkom, ktoré tvorili hranicu s pozemkami žalovanej, avšak sa nevedeli vyjadriť k pozemkom tvoriacim hranicu strán sporu a k vybudovaniu sporného plotu. Ani návrh kúpnej zmluvy zo dňa 27. 03. 2018 nevypovedá nič o dobromyseľnosti žalovanej, ktorá keď sa dozvedela o námietkach žalobcu ohľadom sporného plotu a zabratí časti pozemkov evidovaných na žalobcu, sa najskôr snažila vec riešiť mimosúdnu cestou. Žalobca v odvolaní namietal aj to, že súd sa žiadnym spôsobom nezaoberal a nevysporiadal s čestným prehlásením svedka L. B. a jeho obsahom. Súd prvej inštancie zrejme nepovažoval uvedené čestné prehlásenie za podstatné a schopné ovplyvniť vykonané dokazovanie, pretože z jeho obsahu vyplýva, že svedok L. B. sa nevyjadroval k murovanému plotu, ktorý je predmetom tohto sporu. Riešil posunutie hranice medzi jeho pozemkom a pozemkom žalovanej. Rovnako potom vypovedal aj pred súdom na pojednávaní konanom dňa 11. 01. 2022. Ani právny zástupca žalobcu na otázku súdu na pojednávaní konanom dňa 05. 05. 2020 nepotvrdil, že čestné prehlásenie sa týka budovania plotu medzi žalobcom a žalovanou, pričom dodal, že k tomu sa svedok vyjadří na pojednávaní (č. l. 149 spisu). Zároveň poukázal na odsek 2 tohto prehlásenia, ktorý sa týkal plotu postaveného medzi pozemkami strán sporu, pričom v tomto odseku svedok uviedol, že pôvodný plot nemal pevný základ, čo rovnako vypovedal aj pred súdom prvej inštancie. S uvedenými tvrdeniami svedka L. B. sa však súd prvej inštancie vysporiadal a vyhodnotil ich aj v súvislosti s ostatnými v konaní vykonanými dôkazmi.

2.4. Ďalej žalobca poukázal na to, že súd v odôvodnení uviedol, že „Ohliadka na mieste potvrdila, že predmetný plot je priamy a prechádza medzi pozemkami žalobcu a žalovanej.“ Tento záver súdu je podľa žalobcu neúplný a nepresný, pretože ohliadkou bolo zistené aj to, že predmetný murovaný plot je na jeho pozemku, pretože je voľným okom viditeľný odskok medzi žalovanou novopostaveným murovaným plotom od pôvodného plotu, ktorého zvyšok sa na mieste stále nachádza, a tento odskok preukazuje, že žalovanou novo vymurovaný plot má aj iný smer oproti smeru a línii pôvodného plotu (ktorý bol súvislá rovná čiara, a to smerom do vnútra a na úkor jeho pozemku). Uvedené tvrdenie žalobcu o zvyšku pôvodného plotu, ktorý sa na mieste má stále nachádzať a potvrdzovať odskok od žalovanou vybudovaného plotu, považoval odvolací súd za novotu v konaní, ktorá je podľa § 366 CSP neprípustná. Námietka žalobcu o zvyšku pôvodného plotu, ktorý sa na mieste má stále nachádzať a potvrdzovať odskok od žalovanou vybudovaného plotu nespĺňa ani jednu z podmienok prípustnosti novôt, a teda odvolací súd v súlade s ustanovením § 366 CSP na predmetnú námietku neprihliadol. Žalobcovi nič nebránilo, aby uvedenú námietku uplatnil pred súdom prvej inštancie. Z ohliadky súdu vyplýva opačný záver. Sám právny zástupca žalobcu na ohliadke uviedol, že opticky sa javí, že pletivový múr, ktorý sa tiahne od N. Y., pokračuje zarovno betónového múru. Pokiaľ žalovaná opticky stavbou múru nadviazala na susediace oplotenie pokračujúce smerom k N. Y., nemohla si byť ani vedomá, že malo dôjsť k posunu murovaného oplotenia, keď navyše v priebehu celého konania tvrdila, že stavala na mieste pôvodného oplotenia, čo nebolo žiadnym zo svedkov spochybnené, a dvoma svedkami (V. M. a U. K.) bolo toto jej tvrdenie dokonca potvrdené. Žalovaná sa k ohliadke súdu vyjadřila podaním zo dňa 18. 01. 2021, pričom uviedla, že z vykonanej ohliadky vyplynulo, že „plot je v skutočnosti súvislý a zrejme pokračuje až k pozemku, ku ktorému je prístup z ulice N. Y., kde sa nachádza ešte pôvodné oplotenie“. Voči uvedeným záverom ohliadky nevzniesol žalobca žiadne námietky. Žalobca tiež poukázal na nesprávny záver súdu, že plot bol postavený v roku 2003, čo je v rozpore s tvrdením žalovanej, ktorá

uviedla, že plot stavali počas výstavby domu a s výpoveďou svedkyne Y., ktorá vypovedala, že v roku 2002, keď predávala pozemok, zistila, že jej žalovaná s manželom zastavali časť pozemku. Z hľadiska uplynutia vydržacej doby, ktorú súd prvej inštancie v rámci rozhodovania sporu riešil, nemal uvedený záver súdu o postavení plotu v roku 2003 žiadny podstatný význam, keďže skorší dátum výstavby plotu vydržanie žalovanej nijako nespochybňuje, práve naopak, k vydržaniu potom muselo prísť skôr. Nestotožnil sa ani so záverom súdu v bode 27. odôvodnenia rozsudku, keďže nerozhodol o vzájomnej žalobe žalovanej. Odvolací súd posudzoval vyjadrenie žalovanej k žalobe podľa jeho obsahu (č. 1. 54 spisu), a dospel k záveru, že v danom prípade nešlo o vzájomnú žalobu.

2.5. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, a vzniknutú situáciu zhodnotil komplexne. S ohľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky podstatné námietky žalobcu opísané v odvolaní, jeho odôvodnenie zodpovedá požiadavkám upraveným v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pričom toto rozhodnutie odvolací súd nezhodnotil ako arbitrárne, nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie súčasne s konštatovaním vydržania zabratých nehnuteľností pragmaticky posúdil danú situáciu a svoje právne závery dostatočne odôvodnil citovanými, správne aplikovanými v tom čase platnými a účinnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku ako aj Občianskeho zákonníka. S ohľadom na to odvolací súd nemohol posúdiť odvolanie žalobcu ako opodstatnené, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukázal na jeho odôvodnenie.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. zmenil ho tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Podľa názoru žalobcu odvolací súd ale i súd prvej inštancie nedostatočným spôsobom svoje rozhodnutie odôvodnili, čím bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. V rozsudku absentujú konkrétne úvahy odvolacieho súdu, ktorým by súd dôkladne vysvetlil (nielen) žalobcovi, ako posudzoval ním tvrdené skutočnosti a právnu argumentáciu, z akého dôvodu tieto považoval za nesprávne a preto sa rozhodol na ne neprihliadať, a prečo je práve argumentácia súdu správna. V tejto súvislosti sa odvolací súd ale i súd prvej inštancie, obmedzili iba na strohé konštatácie, v rámci ktorých uvádzajú zistený stav, podmienky posudzovania, aplikované právne normy a následne už prechádzajú k dosiahnutým záverom; to všetko bez toho, aby dostatočne podrobne opísali svoje úvahy, ktoré takto prijatým záverom predchádzali. Žalovaná svoju dobromyseľnosť opierala o tvrdenie, že plot vymurovala na pôvodnom betónovom základe pôvodného plotu. Nepravdivosť tohto tvrdenia bola preukázaná jednak výpoveďami svedkov L. a L. B. a najmä fotografiami predloženými samotnou žalovanou, ako aj ohliadkou na mieste dňa 26. 10. 2020, kde súd videl pozostatky pôvodného plotu a zistil, že tento naozaj nemal žiadny betónový základ. V mieste stretu žalovanou postaveného murovaného plotu a plotu medzi pozemkami žalobcu a F.O. B. (pôvodne L. B.) je odskok spôsobený práve tým, že žalovaná nepostavila murovaný plot na mieste pôvodného plotu, ktorý tvoril priamku s naň nadväzujúcim plotom medzi pozemkami žalobcu a F. B. (pôvodne L. B.) bez odskokov. Existenciu tohto odskoku uvádza aj súd v zápisnici o ohliadke zo dňa 26. 10. 2020 (č.l. 185). Žalovaná od počiatku vedela, kto je vlastníkom ňou neoprávnene zabratých a zastavaných častí susedných pozemkov a za tieto časti pozemkov neplatila dane či iné poplatky, ani si neplnila žiadne zákonné povinnosti spojené s ich vlastníctvom. Žalovaná chcela neoprávnene zabratú a zastavanú časť pozemkov vo vlastníctve žalobcu kúpiť, pretože vedela, že nie je ich vlastníčkou, avšak to až v čase, kedy žalovaný už vec aktívne riešil. Konanie žalovanej a jej manžela nemožno izolovať iba vo vzťahu k pozemku vo vlastníctve žalobcu, ale aj vo vzťahu k ostatným, neoprávnene zabratým a zastavaným susedným pozemkom, pretože sa jednalo o konanie v rámci realizácie jednej stavby a zároveň toto konanie ako celok preukazuje priamy úmysel posunúť hranice pozemkov a zväčšiť si tak vlastný pozemok. Práve skutočnosť, že žalovaná postavila murovaný plot tak, že ho postavila na všetkých susedných pozemkoch, čím si zväčšila vlastný pozemok do všetkých smerov, vylučuje to, že by sa jednalo o omyl spôsobený posunutím hraníc pozemkov v celej oblasti, pretože v takom prípade sa všetky hranice posúvajú iba jedným smerom.

3.2. Závery odvolacieho súdu, ako i súdu prvej inštancie, sú podľa názoru žalobcu nesprávne, keď oba súdy nesprávne vyhodnotili konanie žalovanej ako konanie zakladajúce jej dobromyseľnosť, konštatovali že boli splnené podmienky na vydržanie a že žalovaná vydržala časti pozemkov vo vlastníctve žalobcu, ktoré si prisvojila a svojvoľne ich zastavala. Okolnosti, z ktorých možno usudzovať existenciu dobromyseľnosti, musí v spore preukázať držiteľ veci. V rozpore s tým však odvolací súd, rovnako ako aj prvostupňový súd nesprávne právne posúdil resp. vyhodnotil zistený skutkový stav, keď aj napriek zistenému skutkovému stavu naň aplikoval právnu normu - ustanovenia § 130 ods. 1 a § 134 Občianskeho zákonníka, a to aj napriek tomu, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná nepravdivosť tvrdenia žalovanej, že plot murovala na betónových základoch pôvodného plota. Súdy nesprávne právne posúdili aj procesný návrh žalovanej, aby súd zriadil k predmetným neoprávnené zastavaným častiam pozemkov vo vlastníctve žalobcu vecné bremeno za odplatu v zmysle ustanovenia § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka, práve z dôvodu, že nebola vo svojej držbe dobromyseľná. Súd prvého stupňa nikdy účastníkov neoboznámil so závermi ohliadky. Neupovedomil ich o tom, že z ohliadky vypracoval zápisnicu a teda žalobca ani jeho právny zástupca nemohli mať ani nemali ani vedomosť o obsahu tejto zápisnice, resp. závermi ohliadky. Prvýkrát sa o nich dozvedeli z odôvodnenia napadnutého rozsudku, a teda je zrejmé, že žalobca ani jeho právny zástupca nemali možnosť uplatniť námietku proti obsahu zápisnice resp. záverom súdu z ohliadky konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa dostatočne nevyporiadal ani s argumentáciou žalobcu v jeho odvolaní vo vzťahu k 4. bodu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, kde súd zhrnul výpoveď žalobcu okrem iného v tom smere, že žalobca už v roku 2007 komunikoval s manželom žalovanej, že plot je postavený na jeho pozemku. Táto skutočnosť má význam z pohľadu plynutia vydržacej doby, nakoľko žalovaná túto skutočnosť nerozporovala a teda sa v konaní považuje podľa § 151 ods. 1 CSP za preukázanú. Vo vzťahu k tejto argumentácii odvolací súd uviedol v rozpore so skutkovým stavom: „Nie je pravdou, že žalovaná počas konania nerozporovala skutočnosť, že už v roku 2007 komunikoval žalobca s jej manželom o zabratí pozemkov žalobcu. Žalovaná predsa uviedla, že o postavení plota na pozemkoch evidovaných na žalobcu sa dozvedela až v rokoch 2016 až 2017. Keby o žalobcom udávanej komunikácii z roku 2007 vedela, dozvedela by sa o zabratí pozemkov skôr, ako v roku 2016 až 2017.“ Odvolací súd sa taktiež nezaoberal skutočnosťou, že žalobca podaním datovaným 1. 3. 2020 žiadal súd o opravu nesprávnej protokolácie zápisnice zo dňa 28. 1. 2020.

3.3. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP formuloval tieto právne otázky: Je konanie plnoletej osoby spočívajúce v úmyselnom, svojvoľnom s neoprávnenom prisvojení si časti susedného pozemku jeho zastavaním bez súhlasu vlastníka takto zastavanej časti pozemku posúdiť okolnosťou vylučujúcou dobromyseľnosť držby takto konajúcej osoby? Je možno držbu, ktorá vznikla v dôsledku úmyselného, svojvoľného a neoprávneného prisvojenia si časti susedného pozemku jeho zastavaním bez súhlasu vlastníka zastavanej časti pozemku posúdiť ako oprávnenú držbu takto konajúcej osoby? Je konanie plnoletej osoby spočívajúce v úmyselnom, svojvoľnom a neoprávnenom prisvojení si časti susedného pozemku jeho zastavaním bez súhlasu vlastníka zastavanej časti pozemku konaním, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi? Môže konanie plnoletej osoby, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi založiť dobromyseľnosť takto konajúcej osoby a/alebo oprávnenosť držby?

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia

najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017, 9Cdo/72/2020).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017, 9Cdo/72/2020).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/72/2020).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

11. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. V danom prípade dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci

procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

16. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Dovolateľ namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnil tým, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú nedostatočne odôvodnené, namietal tiež skutkové zistenia a spôsob vyhodnotenia dokazovania.

18. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

19. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

20. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby

premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

21. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EStP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

23. Vo vzťahu k uplatnenej námietke nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP.

24. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľov na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán sporu, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplní aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu (§ 387 ods. 2 CSP).

25. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie, nevyplýva rozpornosť, nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vypořiadal so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

26. V predmetnom spore bolo podstatným preukázať, či sa žalobca proti žalovanej dôvodne domáhal ochrany vlastníckeho práva k spornej časti nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu, resp. či túto spornú časť nehnuteľnosti užíva žalovaná oprávnená na základe vydržania v zmysle § 134 a nasl. OZ.

27. Podstatnú skutkovú otázku tvorili okolnosti vybudovania plotu medzi susednými pozemkami žalobcu a žalovanej. Dovolateľ namietal, že súdy nedostatočne a nesprávne vyhodnotili argumentáciu žalovanej, ktorá svoju dobromyseľnosť opierala o tvrdenie, že plot vymurovala na pôvodnom betónovom základe pôvodného plotu. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií je však jednoznačné, že tieto nevychádzali z preukázania postavenia plotu na pôvodnom betónovom základe pôvodného plotu. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku výslovne skonštatoval, že „výpoveďami svedkov a listinnými dôkazmi nebolo preukázané, či bol sporný plot postavený na základoch pôvodného oplotenia alebo posunutím jeho základov na pozemok žalobcu. Rovnako tak jednoznačne nebolo preukázané, či pôvodný plot medzi pozemkami žalobcu a žalovanej mal betónový základ alebo len betónové stĺpiky. Plot bol postavený v roku 2003, pričom nebolo preukázané, že by nebol postavený na mieste, kde sa nachádzal pôvodný pletivový plot s betónovými stĺpikmi. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že pôvodný plot mal po celej dĺžke betónový základ. Svedkovia V. a W. M. síce o nejakom základe tvrdili, ale pravdepodobne išlo len o plechy alebo azbestové platne, ktoré sa v plote nachádzali. Táto skutočnosť, či pôvodný plot mal alebo nemal betónový základ, nemala v konečnom dôsledku význam pre rozhodnutie vo veci. Plot staval svedok K.B., ktorý potvrdil, že nový plot stál na mieste pôvodného oplotenia. Vychádzajúc z obhliadky, je línia nového plotu rovná, tak ako bola aj línia pôvodného plotu.“

27.1. Súd prvej inštancie ďalej vyhodnocoval všetky relevantné skutkové okolnosti, pričom za rozhodujúce považoval to, že „pôvodný vlastníak nehnuteľnosti žalobcu nikdy nepodnikol žiadne kroky, ktorými by namietal umiestnenie betónového plotu za svojho života. Rovnako ani ostatní susedia žalovanej nevzniesli žiadne námietky. Skutočnosť, že manžel žalovanej posunul hranicu pozemku smerom k pozemkom L. B., nepotvrzuje a nepreukazuje, že sa tak stalo aj na predmetnom plote. V čase, keď sa plot staval, bol vlastníkom vedľajšej nehnuteľnosti právny predchodca žalobcu, pán M.. Ani on, ani pán L. B., a ani svedkyňa Y. nevzniesli žiadne preukázateľné námietky voči plotom postaveným medzi ich nehnuteľnosťami a nehnuteľnosťou žalovanej. V roku 2007 nadobudol nehnuteľnosť pôvodne patriacu pánovi M. žalobca, ktorý sa pri kúpe nehnuteľnosti oboznámil s jej skutočným stavom a jej vymedzením v priestore, pričom až v roku 2016 sa otvorene prezentovali prvé pochybnosti o tom, či je murovaný plot na hranici medzi pozemkami sporných strán. V konaní neboli preukázané spory s právnym predchodcom žalobcu ohľadne hranice pozemku a oplotenia. Tvrdenia žalobcu, že žalovaná nebola dobromyseľná od počiatku výstavby sporného oplotenia, a preto nemohla tieto pozemky zabraté sporným oplotením vydržať, neboli podľa súdu relevantné, pretože dôkazom o nedobromyseľnosti žalovanej mala byť skutočnosť, že žalovaná dala vypracovať geometrický plán a návrh kúpnej zmluvy za účelom odkúpenia týchto pozemkov od žalobcu. V roku 2018 však už mala žalovaná tieto pozemky vydržané a jej snaha situáciu vyriešiť odkúpením týchto pozemkov nemohla nič zmeniť na skutočnosti, že v desaťročnej lehote od vybudovania sporného plotu v roku 2003 do roku 2013 mala žalovaná dobromyseľne v oprávnenej držbe spôsobilý predmet vydržania. Žalovaná tak v roku 2013 nadobudla vlastnícke právo k pozemkom zabratým sporným oplotením titulom vydržania. Postup manžela žalovanej ohľadne iných strán pozemku žalovanej mohol vyvolávať u žalobcu pochybnosti o dobromyseľnosti žalovanej, ale podľa názoru súdu dobromyseľnosť žalovanej dostatočne nad akúkoľvek pochybnosť nevyvracia. Tvrdenia žalobcu, že prvýkrát informoval manžela žalovanej v roku 2007 o skutočnosti, že plot je postavený na jeho pozemku, neboli ničím preukázané. V rámci dokazovania boli naznačené posuny hraníc iných strán pozemku žalovanej, čo nie je možné automaticky považovať za dôkaz, že sa tak naozaj stalo. Aj v prípade preukázania takéhoto konania žalovanej vo vzťahu k ostatným susediacim pozemkom, nedokazuje úmyselný posun hranice medzi spornými stranami.“ Súd prvej inštancie na základe náležite a dostatočne podrobne zisteného skutkového stavu, vysporiadajúc sa pritom so všetkými relevantnými námietkami žalobcu, dospel k záveru, že „žalovaná priestor medzi jej pozemkom a hranicou, na ktorej je murovaný plot umiestnený, vydržala v 10-ročnej vydržacej dobe. Od výstavby plotu do podania žaloby uplynulo približne 17 rokov a bolo preukázané, že sú splnené všetky podmienky pre vydržanie s poukazom na ustanovenie § 134 Občianskeho zákonníka. Pozemok, na ktorom bolo postavené sporné oplotenie, je spôsobilým predmetom vydržania, bola splnená nepretržitá doba užívania

viac ako desať rokov a žalovaná bola oprávneným držiteľom.“

28. Odvolací súd v rámci odvolacieho prieskumu, vysporiadajúc sa pritom so všetkými relevantnými odvolacími námietkami dostatočne jasne a podrobne odôvodnil svoje závery o dôvodnosti potvrdenia vecne správneho preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie, aprobuje „správny právny záver o tom, že v konaní nebolo preukázané, že žalovaná postavila murovaný plot medzi pozemkami sporových strán na inom mieste, na akom sa nachádzalo aj pôvodné oplotenie. Súd prvej inštancie nemal síce z výpovedí svedkov preukázané, že pôvodné oplotenie malo betónový základ, uvedené však nebolo podľa súdu ani podstatné, keďže nebolo preukázané, že novovybudovaný murovaný plot nebol postavený na mieste, kde sa nachádzal pôvodný plot. Svedok C. L. B., ktorý žalovanej a jej manželovi pozemok predal, nevedel potvrdiť skutočnosti uvádzané žalobcom, že murovaný plot nie je postavený na tom mieste, kde sa nachádzal pôvodný plot, ktorý staval ešte pán M. (č. l. 181 spisu). Potvrdil však, rovnako ako aj jeho brat L. B., že pôvodný plot nemal murovaný základ. Ani tento svedok však nemal vedomosť, či pri výstavbe murovaného plotu vznikol nejaký problém medzi pánom B. a pánom M. (č. l. 248 spisu). Svedok V. M. potvrdil, že nový plot bol postavený na pôvodnom mieste. Neevidoval, že by bol posunutý na stranu pozemku jeho otca a ani otec mu nespomínal, že by bol s plotom nejaký problém (č. l. 181). Jeho brat W. M. si nový plot, či dom na pozemku pána B. nepamätal, no tiež potvrdil, že otec v minulosti neuvádzal, že by mu niekto zabral pozemok. Obaja bratia však v rozpore s tým, čo uvádzali svedkovia B. uviedli, že pôvodný plot mal murovaný základ. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil, že v konaní nebolo nad všetku mieru pochybností preukázané, že pôvodný plot mal murovaný základ. Uvedené však nepovažoval ani za potrebné, pretože podstatné bolo, či v danom prípade došlo k posunutiu hranice pri výstavbe nového murovaného plotu, alebo či bol tento vybudovaný na mieste, kde sa nachádzalo aj pôvodné oplotenie.“

28.1. Odvolací súd ďalej považoval za rozhodujúce vysporiadať sa so skutočnosťou, že „žalovaná sa v konaní bránila tým, že betónový múr postavila presne na mieste, kde sa nachádzal aj pôvodný plot. Jej vtedajší sused pán M. proti novopostavenému múru nenamietal, čo potvrdili aj jeho dvaja synovia, ktorým sa nikdy nezmenil o zabratí časti jeho pozemku žalovanou. Svedok V. M. dokonca potvrdil, že nový plot bol postavený na pôvodnom mieste. Ani svedkovia B. sa nevedeli vyjadriť k tomu, či sa žalovanou vybudovaný múr nachádza na pôvodnom mieste, kde stál v minulosti pôvodný plot. Svedok K. uviedol, že sa stavalo na mieste pôvodného oplatenia. Tvrdenie o posunutí plotu žalovanou sa snažil žalobca preukázať tým, že pán M. mal žalobcu pri uzatváraní kúpnej zmluvy upozorniť o zabratí a zastavaní časti jeho pozemku žalovanou. Vyjadrenie žalovanej, že plot stavala po predchádzajúcej dohode s pánom M., považoval žalobca iba za jej tvrdenie. Žalobca však opomína fakt, že výpoveď Ž. o výstavbe murovaného plotu na pôvodnom mieste nebola žiadnym zo svedkov spochybnená alebo vyvrátená. Tvrdenie žalobcu o komunikácii s pánom M., v ktorej ho mal upozorniť na posun hranice pozemkov v súvislosti s výstavbou murovaného plotu, žalobca ničím nepreukázal, ide len o jeho ničím nepodložené tvrdenie. Napokon aj obaja synovia pána M. pred súdom uviedli, že otec sa pred nimi nikdy v minulosti nezmenil o zabratí jeho pozemku rodinou B., resp. o existencii sporu pri výstavbe múru. Tvrdenia žalobcu o informovaní pánom M. pri uzatváraní kúpnej zmluvy, sa preto javia odvolaciemu súdu ako účelové. Žalobca predsa nadobudol pozemok v roku 2007, prečo neriešil výstavbu plotu v tom čase a čakal cca 10 rokov, kedy sa žalovaná dozvedela o údajnom zabratí pozemku (č. l. 52, 104 spisu). V tom čase ešte žil aj pán M., ktorý mohol skutočnosti uvádzané žalobcom potvrdiť. Podľa vyjadrenia V. M. zomrel jeho otec v roku 2019. O nedobromyseľnosti žalovanej pri zabratí pozemkov malo podľa žalobcu svedčať aj posunutie hranice pozemkov medzi žalovanou a susedmi L. Y. a L. B. a tiež vyhotovenie návrhu kúpnej zmluvy, ktorou sa žalovaná snažila ňou zabrané časti pozemkov žalobcu odkúpiť. S uvedeným tvrdením žalobcu sa nemožno stotožniť, pretože obaja svedkovia sa vedeli vyjadriť len k svojim pozemkom, ktoré tvorili hranicu s pozemkami žalovanej, avšak sa nevedeli vyjadriť k pozemkom tvoriacim hranicu strán sporu a k vybudovaniu sporného plotu. Ani návrh kúpnej zmluvy zo dňa 27. 03. 2018 nevypovedá nič o dobromyseľnosti žalovanej, ktorá keď sa dozvedela o námietkach žalobcu ohľadom sporného plotu a zabratí časti pozemkov evidovaných na žalobcu, sa najskôr snažila vec riešiť mimosúdnou cestou.“

28.2. Dovolateľ nedôvodne namietal, že odvolací súd sa nevyporiadal s jeho odvolacou argumentáciou v

tom smere, že žalobca už v roku 2007 komunikoval s manželom žalovanej, že plot je postavený na jeho pozemku. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku na túto námietku primerane a dostatočne vyčerpávajúco reagoval, keď vychádzal predovšetkým z toho, že „žalobca nepreukázal svoje tvrdenie, že manžela žalovanej mal o postavení plotu na jeho pozemku informovať v roku 2007. Tiež nie je pravdou, že žalovaná počas konania nerozporovala skutočnosť, že už v roku 2007 komunikoval žalobca s jej manželom o zabratí pozemkov žalobcu. Žalovaná predsa uviedla, že o postavení plotu na pozemkoch evidovaných na žalobcu sa dozvedela až v rokoch 2016 až 2017. Keby o žalobcom udávanej komunikácii z roku 2007 vedela, dozvedela by sa o zabratí pozemkov skôr, ako v roku 2016 až 2017.“ Dovolací súd z hľadiska kvality odôvodnenia tejto časti preskúmaného rozsudku odvolacieho súdu považuje za rozhodujúci záver, že zo strany žalobcu išlo len o jeho tvrdenie, nepreukázané inými dôkazmi, že manžela žalovanej mal o postavení plotu na jeho pozemku informovať v roku 2007. Takéto v kontexte s inými dôkazmi osamotené a zároveň ničím nepreukázané tvrdenie nemohlo zásadne spochybniť dobromyseľnosť žalovanej.

28.3. Odvolací súd sa náležite vysporiadal aj s namietaným vyhodnotením záverov ohliadky na mieste a reagoval na námietku žalobcu, podľa ktorého ohliadkou bolo zistené aj to, že predmetný murovaný plot je na jeho pozemku, pretože je voľným okom viditeľný odskok medzi žalovanou novopostaveným murovaným plotom od pôvodného plotu, ktorého zvyšok sa na mieste stále nachádza, a tento odskok preukazuje, že žalovanou novo vymurovaný plot má aj iný smer oproti smeru a línii pôvodného plotu (ktorý bol súvislá rovná čiara, a to smerom do vnútra a na úkor jeho pozemku). „Uvedené tvrdenie žalobcu o zvyšku pôvodného plotu, ktorý sa na mieste má stále nachádzať a potvrdzovať odskok od žalovanou vybudovaného plotu, považoval odvolací súd za novotu v konaní, ktorá je podľa § 366 CSP neprípustná. Námietka žalobcu o zvyšku pôvodného plotu, ktorý sa na mieste má stále nachádzať a potvrdzovať odskok od žalovanou vybudovaného plotu nespĺňa ani jednu z podmienok prípustnosti novôt, a teda odvolací súd v súlade s ustanovením § 366 CSP na predmetnú námietku neprihliadol. Žalobcovi nič nebránilo, aby uvedenú námietku uplatnil pred súdom prvej inštancie. Z ohliadky súdu vyplýva opačný záver. Sám právny zástupca žalobcu na ohliadke uviedol, že opticky sa javí, že pletivový múr, ktorý sa tiahne od N. doliny, pokračuje zároveň betónového múru. Pokiaľ žalovaná opticky stavbou múru nadviazala na susediace oplotenie pokračujúce smerom k N. doline, nemohla si byť ani vedomá, že malo dôjsť k posunu murovaného oplotenia, keď navyše v priebehu celého konania tvrdila, že stavala na mieste pôvodného oplotenia, čo nebolo žiadnym zo svedkov spochybnené, a dvoma svedkami (V. M. a U. K.) bolo toto jej tvrdenie dokonca potvrdené. Žalovaná sa k ohliadke súdu vyjadrila podaním zo dňa 18.01.2021, pričom uviedla, že z vykonanej ohliadky vyplynulo, že „plot je v skutočnosti súvislý a zrejme pokračuje až k pozemku, ku ktorému je prístup z ulice N. dolina, kde sa nachádza ešte pôvodné oplotenie“. Voči uvedeným záverom ohliadky nevzniesol žalobca žiadne námietky.“ Pokiaľ žalobca v dovolaní namietal, že súd prvej inštancie nikdy účastníkov neoboznámil so závermi ohliadky a neupovedomil ich o tom, že z ohliadky vypracoval zápisnicu, dovolací súd považuje takúto námietku za oneskorenú, dovolateľ ju mal uplatniť už v odvolacom konaní a dať tak odvolaciemu súdu možnosť sa s ňou vysporiadať. Navyše z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je jednoznačné, že v rámci hodnotenia dôkazov vyhodnocoval aj závery vykonanej ohliadky, pričom žalobca svoje námietky voči týmto záverom uplatnil v odvolaní a odvolací súd sa s nimi náležite vysporiadal, ako je už uvedené vyššie.

28.4. Pokiaľ dovolateľ namietal, že sa odvolací súd nezaoberal skutočnosťou, že žalobca podaním datovaným 1. 3. 2020 žiadal súd prvej inštancie o opravu nesprávnej protokolácie zápisnice zo dňa 28. 1. 2020, dovolateľ nešpecifikoval, ako toto prípadné pochybenie mohlo ovplyvniť podstatné skutkové či právne závery súdov nižších inštancií. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces a dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) v spojení s § 431 CSP zakladá len nesprávny procesný postup súdu spočívajúci v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Inak povedané, nie každé pochybenie v procesnom postupe súdov automaticky nadobúda intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces, ktoré by malo za následok zmätočnosť v procesnom postupe súdu vedúcu k potrebe zásahu do právoplatného rozhodnutia s tým, aby sa o veci znova konalo

a rozhodlo. Pre naplnenie zmätočnosťnej vady podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Je súčasťou doktríny i súdnej praxe, že nestačí spravidla jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania. Nevyhnutnou podmienkou, aby rozhodnutie odvolacieho súdu pri dovolacom prieskume obstálo, je, aby ako celok vykazovalo znaky spravodlivosti (7Cdo/27/2019, 2Cdo/44/2020, 9Cdo/83/2022).

29. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

30. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 245/2022 z 20. septembra 2022 vyplýva, že „arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).“ Svojvôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách: ako procesná svojvôľa, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna (meritórna) svojvôľa, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňajú kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 393 CSP, preto ich nemožno považovať za neodôvodnené či zjavne arbitrárne (svojvoľné).

31. Dovolateľ zároveň namietal nedostatky v hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania. Dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi pravidelne pripomína, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). Hodnotenie skutkových okolností, na ktoré odvolací súd pri svojich úvahách vzal zreteľ, dovolaciemu prieskumu nepodlieha. Pokiaľ dovolateľ, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ust. § 420 písm. f) CSP, namietal aj nesprávne vyhodnotenie dokazovania a záver, že žalovaná dostatočne nepreukázala svoju dobromyseľnosť, najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj na rozhodnutia 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/159/2022). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, II. ÚS 404/2023). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čo však v preskúvanom

spore nenastalo. Rovnako nemožno konštatovať zo strany súdov nižších inštancií akúkoľvek logickú, funkčnú či teleologickú nekonzistentnosť v procese hodnotenia dôkazov.

32. O vadách v procese dokazovania možno hovoriť vtedy, ak súd vychádzal pri rozhodnutí zo skutočnosti, pre ktorú nie je z vykonaných dôkazov podklad, alebo ak považoval určitú skutočnosť za základ svojho rozhodnutia úplne inak, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, prípadne ak nezistil určitú podstatnú skutočnosť, ktorá bez ďalšieho z vykonaného dokazovania vyplýva. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. júna 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP (viď R 42/1993), resp. § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany, resp. strán sporu. Ako už bolo uvedené vyššie, súd prvej inštancie vykonal vo veci náležité dokazovanie a jeho závery aj náležite vyhodnotil.

33. Na záver je potrebné zdôrazniť, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP nezakladá. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Na tom zotráva aj súčasná rozhodovacia prax dovolacieho súdu (R 24/2017 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Ak teda dovolateľ svoju dovoláciu argumentáciu založil na dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP, nemôžu sa v rámci uplatnenia tohto dovolacieho dôvodu úspešne domáhať prieskumu správnosti či nesprávosti právneho posúdenia, (k tomu por. napr. sp.zn. III. ÚS 219/2024).

34. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepričlil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

35. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie. Dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP formuloval tieto právne otázky: Je konanie pľoľetej osoby spočívajúce v úmyselnom, svojvoľnom s neoprávnenom prisvojení si časti susedného pozemku jeho zastavaním bez súhlasu vlastníka takto zastavanej časti pozemku posúdiť okolnosťou vylučujúcou dobromyseľnosť držby takto konajúcej osoby? Je možno držbu, ktorá vznikla v dôsledku úmyselného, svojvoľného a neoprávneného prisvojenia si časti susedného pozemku jeho zastavaním bez súhlasu vlastníka zastavanej časti pozemku posúdiť ako oprávnenú držbu takto konajúcej osoby? Je konanie pľoľetej osoby spočívajúce v úmyselnom, svojvoľnom a neoprávnenom prisvojení si časti susedného pozemku jeho zastavaním bez súhlasu vlastníka zastavanej časti pozemku konaním, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi? Môže konanie pľoľetej osoby, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi založiť dobromyseľnosť takto konajúcej osoby a/alebo oprávnenosť držby?

36. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

37. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

37.1. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

37.2. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnom posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

38. Dovolateľ namietal nesprávnosť právneho posúdenia vydržania vlastníckeho práva v prospech žalovanej, z formulácie dovolacích námietok však bolo zjavné, že nimi spochybňuje predovšetkým vyhodnotenie dôkazov súdmi nižších inštancií, ktoré ich viedli k záveru o splnení zákonných podmienok vydržania vlastníckeho práva v zmysle § 134 OZ, konštatujúc dobromyseľnosť žalovanej pri užívaní spornej časti pozemku. Dovolací súd však nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020, 9Cdo/216/2021).

39. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na závery Ústavného súdu SR vyslovené v náleze č.k. III. ÚS 72/2025-39 z 26. marca 2025, v ktorom uviedol, že ústavný súd už judikoval, že ak sú dôvody dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP koncipované tak, že dovolateľ nerozporuje ustálený skutkový stav ako výsledok dokazovania a následného hodnotenia dôkazov, ale kritizuje (ne)použitie právnej normy na zistený skutkový stav, ide o formuláciu právnej otázky. Dovolanie je potom prípustné aj napriek tomu, že právna otázka súvisí s právnou kategóriou, ktorej široká formulácia a široký aplikačný záber prakticky znemožňujú tvorbu právnych viet v podobe zovšeobecnených judikátov. Nemožno totiž zabúdať, že aj dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP slúži ochrane subjektívnych práv sporových strán a nejde len o nástroj zjednocovania rozhodovacej činnosti súdov. Odlišným prípadom je kritika (ne)použitia právnej normy, avšak na podklade spochybňovania skutkových záverov nižších súdov v podobe nevykonania navrhovaných dôkazov či nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov ústiaceho do ustálenia skutkového stavu. Skutočnou podstatou nespokojnosti dovolateľa potom nie sú otázky právne, ale skutkové, ktoré prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nezakladajú, a preto

nejde o odmietnutie spravodlivosti, ak dovolací súd na takto koncipované dovolanie nedá meritórne odpovede (III. ÚS 295/2024, ZNaU č. 18/2024).

40. Dovolateľ pri formulovaní svojich právnych otázok vychádzal zo skutkového predpokladu, že žalovaná pri stavbe plotu medzi jej pozemkom a pozemkom žalobcu konala úmyselne a svojvoľne. Preskúvané rozhodnutie odvolacieho súdu však bolo založené na úplne opačnom skutkovom základe, keď súdy nižších inštancií dospeli na základe vykonaného dokazovania k záveru, že žalovaná postavila (dala postaviť) predmetný plot na mieste pôvodného plotu, a teda nepovažoval za preukázané, že by pri výstavbe plotu konala úmyselne a svojvoľne, neoprávnene si prisvojac časť susedného pozemku. Je pritom evidentné, že pokiaľ by žalovaná konala úmyselne a svojvoľne, teda s vedomím, že stavbou plotu zasahuje do susedného pozemku, nemohla by byť dobromyseľnou a oprávnenou držiteľkou, a teda nemohla by splniť základnú zákonnú podmienku vydržania v zmysle § 134 OZ.

41. Právne posúdenie veci odvolacím súdom vychádzalo z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, podľa ktorej tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí, a že s ňou nakladal ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú vydržaciú dobu dôvodné (R 8/91). Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí, je nutné hodnotiť nielen podľa subjektívnych predstáv držiteľa, ale i podľa objektívnych hľadísk viažucich sa k právnemu dôvodu (právnemu titulu), z ktorého sa odvodzuje vznik práva. Dobrá viera znamená presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Pri skúmaní existencie dobrej viery treba preto zohľadniť konkrétne právne, ale aj skutkové okolnosti prípadu spojené s prevodom nehnuteľnosti - viažuce sa k nadobúdaciemu titulu (uznesenie najvyššieho súdu z 23. februára 2022 sp. zn. 4Cdo/183/2020). Oprávnenou môže byť len dobromyseľná držba. K posúdeniu, či držiteľ v dobrej viere je alebo nie je, treba vždy pristupovať z objektívneho hľadiska, teda nie z aspektu osobného (subjektívneho) presvedčenia toho, kto tvrdí dobromyseľnosť držby; vždy je potrebné brať do úvahy, či by aj každý iný, v obdobnej situácii sa nachádzajúci držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), omyl držiteľa musí byť ale vždy ospravedliteľný (napr. uznesenie najvyššieho súdu z 23. mája 2012 sp. zn. 3Cdo/84/2012). Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok, a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdací titul (9Cdo/68/2023).

42. Najvyšší súd s ohľadom na vyššie uvedené uzatvára, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť právneho posúdenia a danosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, robí tak neopodstatnene. Dovolací súd, poznajúc svoju vlastnú judikatúru súčasne nezistil, že by v danej veci išlo o naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) resp. písm. c) v spojení s § 432 CSP. Dovolanie v posudzovanej veci preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

43. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli, preto jej dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (R 72/2018).

44. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.